

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

วันพฤหัสบดี ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๖

ขอขอบใจนาย^(๒) และท่านทั้งหลายทั้งข้างในทั้งข้างนอก ที่ได้มาชุมนุมกันเพื่อให้พร
ในโอกาสวันคล้ายวันเกิด ซึ่งนับว่าเป็นกำลังใจที่จะมีชีวิตการทำงานต่อไป.

ที่นายได้พูดถึงกิจการที่ได้ปฏิบัติมาในรอบปี ก็ความจริงในรอบปีนี้ สำหรับส่วนตัว
ไม่ได้ทำอะไรมากนัก เพราะว่ากำลังกายไม่ค่อยดี ประกอบด้วยการไปเข้าโรงพยาบาลหลายครั้ง
และเมื่อเข้าโรงพยาบาลจะต้องพินกำลัง. เมื่อเดือนก่อนนี้ ได้เข้าไปตรวจร่างกาย และใช้เครื่อง
สมัยใหม่สำหรับตรวจดู ตรวจดูด้วยเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งถือว่าเป็นเอกซเรย์ธรรมดา แต่ว่าสมัยใหม่
ที่สุด. เวลาเขาเอามาให้ดูก็ตกใจ ว่าเราข้างในเป็นอย่างนั้น. เขาบอกเปลือกหมด เขาเอาออกหมด.
แม้ถึงกระดูกก็หักกระดูกไปให้เห็นข้างใน. เลยรู้ ว่าทำไมเราเดินไม่ตรง เพราะว่ากระดูกมันคด.
อย่ามาว่า ว่าอย่างที่ว่าคดในข้ออในกระดูก (เสียงหัวเราะ) เรางอจริง ๆ กระดูก (เสียงหัวเราะ).
เราก็เชื่อว่า ทุกท่านถ้าไปเข้าเครื่องนั้น คงงอ (เสียงหัวเราะ) งอเหมือนกัน. ไม่ทราบว่าจะคด
เหมือนกันหรือเปล่า. แต่ว่าดูแล้วก็ตกใจ. แล้วก็ไอ้ข้อในกระดูกนี้นะ มันก็ทำให้ประสาทที่อยู่
แถว ๆ นั้นถูกบีบ บีบไป เลยทำให้เดินไม่ตรง. อย่างบางคนเขามัน บ่นว่าพระเจ้าอยู่หัวหมูนี้นี้
ทำไมเดินไม่ตรง. ใจมันตรง แต่ว่ากายมันไม่ตรง.

แต่ที่น่าดีใจอย่าง ที่สัณหลังนั้นนะมีแห่งหนึ่งที่ชำรุด ชำรุดมาประมาณสามปีสี่ปี
แล้วก็แพทย์เขาก็บอกว่า อันนี้ต้องซ่อมแซม อาจจะต้องผ่าตัด หรืออาจจะต้องใช้วิธีสมัยใหม่
คือใช้กาวตราข้างไปติด (เสียงหัวเราะ). เมื่อทราบจากแพทย์เขาบอกว่า สมัยใหม่นี้เขามีนะ
กาวตราข้าง สำหรับให้กระดูกมันอยู่ดี เราก็คิดว่าเราก็ปฏิบัติเองได้ เพราะกาวตราข้าง กาวเอป็อกซีนี่
เคยใช้มามาก โดยเฉพาะกาวเอป็อกซี แต่ใช้สำหรับสร้างเรือ. เรือใบก็ใช้กาวเอป็อกซี. มันทนมาก
แล้วก็ใช้ก็ไม่ยากนัก ก็เลยนึกว่าน่าจะใช้. ไปดูเอกซเรย์ เห็นตรงที่เป็นนั้นนะ เห็นเหมือนว่าเอา
กาวเอป็อกซีไปปะไว้. ปะฝีมือไม่ดีนัก เพราะว่ามันเลอะไปข้าง ๆ หน่อย แต่ไม่เสียหาย. แต่ตรงที่
จำเป็น ตอนแรกกระดูกมันแหลม ๆ. เดี่ยวนี้กระดูกมันป้าน มันก็ดูสวยดี. หมายความว่าใช้ได้
ตรงนั้นนะไม่มีปัญหา แล้วก็ประสาทก็ไม่กระทบกระเทือน.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

เป็นอันว่า จากการไปเข้าโรงพยาบาล ก็ทราบว่าร่างกายมันดีขึ้น. แล้วก็ปรากฏว่า ที่หลังนี้มีการเดิน ก็เดินดูดีขึ้น ไม่เขยงเหมือนก่อนนี้. แต่ก็ยังมีอีกแห่ง ที่ยังซ่อมไม่เสร็จ ต้องใช้เวลานานกว่าจะซ่อม ในกระดูก. นี่ก็นึกว่าน่าจะทำได้ ให้ร่างกายมันสมบูรณ์. แต่ในสองปีที่ผ่านมา ได้เข้าทำการผ่าตัดสามครั้ง. เราไม่นับที่หัวใจนะ นับที่เขาเรียกว่าเฮอร์เนียนะ มันมีสองข้าง. เราก็ประหลาดใจที่ว่า เฮอร์เนีย โดยมากก็เขาทำกันข้างเดียว อันนี้เราก็ทำทั้งสองข้าง. ข้างหนึ่งมันโป่งออกมา เขาก็ผ่าตัด. ผ่าตัดแล้วก็ยกเอาไส้ที่เลื่อนนั้นเข้าไปใหม่ และเอาตะแกรงไปเข้าคุก ให้ไส้นั้นมันเข้าคุก ไม่ให้ออกมาใหม่. ไม่มีวัน เขาบอกไม่มีวันออกมาได้ จำคุกตลอดชีวิต (เสียงหัวเราะ). อีกข้างหนึ่งเขาก็เลยบอกว่า เอ๊ะ เราได้ทำ ก็ออกมาบ้าง ออกมา. แต่อันนี้ส่วนหนึ่งก็เป็นความผิดของการพัฒนา.

วันนั้น^(๑) ไปที่ปราณ ที่เขาทำโครงการปลูกป่าชายเลน^(๒) เขาก็อธิบายใหญ่. เดินไปไปดูที่เขาอธิบาย. และที่เขาอธิบายนั้นนะ เกี่ยวข้องกับการปลูกป่าชายเลน ว่าควรจะทำอย่างไร. พอดีมีคนที่เคยเป็นผู้เชี่ยวชาญทะเล ก็มาพูดถึงป่า ก็พูดถึงป่าบนภูเขา. เลยไม่เข้าใจ. คนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญนั้นนะ เคยเป็นผู้ดูแลทรัพยากรทางทะเล. มาที่ทะเล มาพูดถึงป่า แล้วก็ไม่ได้พูดถึงป่าชายเลนด้วยซ้ำ พูดถึงป่าบนภูเขา. อันนี้ มันผิดประเด็น แต่ว่าก็อธิบายยืดเยื้อตามเคยของเขา. ก็เลยทำให้ยืนอยู่ ไม่ได้นั่ง. คนอื่นก็เดือรื้อนไปด้วย. เขาบอกว่าพระเจ้าอยู่หัวไม่นั่ง เขาก็นั่งไม่ได้. ก็มีผู้เฒ่า เอ้อ ผู้เฒ่า เราก็ผู้เฒ่า เขาก็ผู้เฒ่า (เสียงหัวเราะ) เอ้อ เขาก็บ่นไม่ไหว ยืนขาขา. ยืนสองชั่วโมงครึ่ง ก็สำหรับผู้เฒ่ามันไม่ใช่บ่อย.

อันนี้ก็ได้อ่านนิทรรศการ ก็ได้เห็น เรื่องไม่ใช่ที่ปราณ เรื่องที่ภาคใต้. เขาอธิบายว่า คลองนั้น^(๓) ทำไม่ได้ เพราะว่าต้องตัดต้นไม้ต้นไทร. แล้วต้นไม้ต้นนั้นนะ เขาให้ตัดไม่ได้ เพราะว่ามีผี. ผีจริง ๆ นะ ผีที่ต้นไม้ต้นนั้นนะ เพราะที่ต้นไม้ต้นไทรนั้นนะ เป็นที่ที่เขาประหารชีวิตคน พวกผู้ร้าย แล้วที่นั้นเขาก็สร้างศาลเล็ก ๆ^(๔) เพื่อที่จะทำให้ผีผู้ร้ายนั้นนะไม่อาละวาด. แต่ถ้าไปตัดต้นไม้ต้นนั้น แล้วทำคลองตรงไป ชาวบ้านเขาบอกที่น่ากลัว น่ากลัวเขาจะโดนลงโทษ. ก็ดู ๆ ไป นึกว่ามีวิธีที่ทำได้ง่าย ๆ ก็คืออ้อม อ้อมต้นไม้ต้นนั้นออกมานิดหนึ่ง. เราถามชาวบ้าน ชาวบ้านที่เขา มาเล่าให้ฟัง บอกว่าถ้าเราให้ชลประทาน ขุดคลองคดออกไปนิดหนึ่ง เขาจะว่าอะไรไหม ที่ดินตรงนั้นนะ.

^(๑) วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

^(๒) พื้นที่ป่าชายเลนแปลงปลูกป่า เอฟพีที ๒๕ และ ๒๕/๓ ป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองเก่า คลองคอย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

^(๓) คลองระบายน้ำชะอวด - แพรกเมือง โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช

^(๔) ต้นไม้ที่มีศาลคือต้นไม้ต้นไทร

เขาบอกไม่เป็นไร ที่ดินนั้นนะไม่หวง ขอให้เลี้ยงต้นไม้ที่นั่น. ก็เป็นอันตกลง. ท่านรัฐมนตรี^(๑) ก็อยู่ที่นั่น แล้วก็ท่านอธิบดีชลประทาน^(๒) ก็รับว่าจะไปทำ. ก็ปรากฏว่าทำได้ แล้วก็ไม่ได้ทำให้เสียหายอะไรเลย น้ำก็จะไหลได้ดี. ก็เป็นอันว่าไป ไปดูป่าชายเลน ก็ได้ผลในการพัฒนาถึง นครศรีธรรมราช. ก็ไปดูอะไรที่ไหนมันก็เลยไป.

เที่ยวนั้นก็มาเจอผู้มาจากพิษณุโลก. พิษณุโลกนั้นนะ บังเอิญชาวบ้านคนนั้น เขามาจากที่ที่อยู่ใกล้แควน้อย แควน้อยของพิษณุโลก ที่จะลงมาในแม่น้ำน่าน. จำได้ว่าที่ตรงนั้นนะ มันมีที่น้ำจะใช้น้ำ เพื่อทำเขื่อนที่นับว่าใหญ่พอสมควร ที่จะช่วยในเรื่อง ถ้ามีขาดน้ำก็จะกักน้ำเอาไว้ และปล่อยลงมาสำหรับทำนาทำการเกษตร. และทั้งในหน้าน้ำ เวลานั้นจะท่วม น้ำมาจากตรงนี้มันมาก จะทำให้แควพิษณุโลก แควอำเภอใกล้เคียงๆ แลวนั้น น้ำท่วมเกือบทุกปี. ฉะนั้น ถ้าทำเขื่อนนี้ได้ก็จะดี. เราก็ถามชาวบ้านว่า เห็นด้วยไหม. เขาบอกเห็นด้วย ชาวบ้านนั้นเห็นด้วย บอกว่าเขาไม่ขัดข้อง. มีคนที่จะเดือดร้อน อาจจะสักสองร้อยสามร้อยคน. ก็เลยบอกเขาว่า ไปเจรจากับพรรคพวกที่นั่นนะ บอกว่าทางราชการก็จะช่วยหาที่ให้ และจะมีความเป็นอยู่ดีขึ้น. เขาก็รับ. ทางรัฐมนตรีและอธิบดีก็รับว่าจะไปทำ ไปดู. เขาก็รับไป ไปดู แล้วรายงานท่านนายก. นายกก็บอกอย่างนี้ ที่ตะกั่วที่บอกว่า เวลาถึงอายุแปดสิบ ก็อีกสี่ปี หรือแปดสิบสอง ก็หกปี ก็สร้างเสร็จ. แต่ถ้าทำได้ดีโดยไม่มีปัญหา จะช่วยจังหวัดพิษณุโลก และช่วยได้อีกในเขตใต้ของแม่น้ำเจ้าพระยานี้ด้วย. ทำให้น้ำไม่ท่วม น้ำไม่แล้ง เพราะว่าเขื่อนนั้นก็จะได้มาก.

ภายหลังก็มีคนอะอะโวยวายว่า ถ้าสร้างแล้วจะมีแผ่นดินไหว. ก็เลยบอกว่า แผ่นดินนี้ ก็จะต้องศึกษา เพราะว่าทั่วทุกแห่งแผ่นดินไหวเกิดขึ้นได้. ต้องศึกษา ถ้ามีร่องรอยที่จะร้าวได้ ซึ่งโลกของเราไม่ได้แข็งแรง. โลกของเรามีรอยร้าวเรื่อย คือรอยร้าวในดิน ในหินก็มี แล้วรอยร้าว ในการเมืองมีนะ มาก (เสียงหัวเราะ). ฉะนั้น ก็กลัวเหมือนกันว่า สร้างเขื่อนนี้ จะทำให้มี รอยร้าวในดิน เกิดแผ่นดินไหวโครมมา เราก็จะเดือดร้อน. แต่ที่เดือดร้อนที่สุดก็คือรอยร้าวในคน คนทุกคน. คนเดียวก็ร้าวได้ คืออย่างที่กระดูกร้าว ต้องปะด้วยกาวเอป็อกซี. แต่ว่าระหว่างคน หลายคน ในหมู่คน มีรอยร้าวก็ลำบากมาก. จะต้องหาวิธี ที่จะประสานสมานความร้าว.

นี่แฉกหน้านี้ ทั้งแฉกนี้ก็ผู้ใหญ่ทั้งนั้น (เสียงหัวเราะ) ก็รอยร้าวกันเยอะ (เสียงหัวเราะ) ระหว่างคน ในหลาย ๆ พวก. คิด ๆ กันนะ ไม่คิด กร้อบ ๆ. เหมือนท่านนั้นนะ ร้าว ไม่สามัคคีกัน. อันนี้นะควรจะพูดตอนท้าย ให้ท่านทั้งหลายผู้ที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ กัน อย่าให้มีรอยร้าว คือให้สามารถที่จะสมานสามัคคีกันได้. อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ควรจะพูดตอนท้าย. แต่ว่านี่เพิ่งเริ่มพูด (เสียงหัวเราะ) ก็อย่าไปนึกว่าจบแล้วนะ (เสียงหัวเราะ). ความจริงจบเดี๋ยวนี้ก็ได้แล้ว พูดเยอะแล้ว (เสียงหัวเราะ) แต่ก็อาจจะมามีเรื่องที่น่าจะพูดมากกว่านี้. นั้นนะเพิ่งเริ่ม เริ่มถึงไปที่ปราณบุรี และใช้ ใจบินไป ไปปักยี่ได้ ที่นครศรีธรรมราช แล้วไปเยี่ยมต้นไม้ที่มีผีหลอก แล้วก็ไปที่พิษณุโลก

^(๑) นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^(๒) นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ อธิบดีกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สร้างเขื่อน. หมายความว่าวันนั้นไปคุ้ม ไปดูเขาปลูกต้นโกก้าง แล้วก็ได้ทำโครงการเพิ่มเติม. หมายความว่าไม่ต้องไปไหนมาก แต่ก็ด้วยใจ เราสามารถที่จะไปพัฒนาทั่วประเทศ แล้วพัฒนาทั่วทุกแห่ง.

เมื่อตะกี้ก็คิดหลายอย่าง จากที่นายทพูดว่า ยังมีมากที่ควรจะทำ. แล้วก็ที่ท่านนายทพูดถึงว่า มีสื่อมวลชนมาพูดมาถามว่า จะต่อสู้สิทธิที่คุกคามประเทศไทยเวลานั้น เขาถามจริง ๆ. นี่มันเป็นเวลาขี้ลืบกว่าปี ขี้ลืบกว่าปีนั้นกำลังวุ่นวาย. เขามาสัมภาษณ์หลายครั้งแล้ว. เราจำได้ที่เดียวที่เขาถาม ถามในห้องทำงาน. ห้องทำงานนั้นมีแผนที่ใหญ่อยู่บนฝา เราก็ให้เขาดูว่า เราไปทำอะไรที่ไหน. เขาจึงถามว่า ที่ท่านทำนี้ สำหรับต่อสู้ก่อการร้ายใช่ไหม. เราบอกก่อการร้ายอะไร มีก่อการร้ายทุกแห่ง ทั้งในเมืองก็มี แต่ว่าที่เราไปดู เราไม่ใช่จะไปปราบก่อการร้าย. พูดจริง ๆ อย่างที่นายทบอก เรามาสำหรับปราบความจน ความเดือดร้อนของประชาชน. ถ้าเราปราบความจน ความเดือดร้อนของประชาชน เหตุก่อการร้ายอะไรต่าง ๆ ก็บรรเทา ไม่มี. ถึงว่าจะต้องพยายามปราบความจน.

ในการปราบความจนนั้นนะ ก็มีที่ว่าต้องพัฒนาอาชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชน. คืออาชีพ ไม่ใช่เพียงแค่ปลูกผัก ปลูกถั่วปลูกงาให้หลานเฝ้า แต่ว่าเป็นเรื่องของให้ความอยู่ดีกินดี ความรู้ คือการศึกษา. อย่างที่กล่าวไว้ว่า ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะว่าถ้าการศึกษาไม่ดี คนไม่สามารถที่จะทำงาน. การศึกษาต้องได้ทุกระดับ. ถ้าพูดถึงระดับสูง คือหมายความว่า นักวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ถ้าไม่มีการเรียนชั้นประถม ชั้นอนุบาล ไม่มีทางที่จะให้คนไทยขึ้นไปเรียนในชั้นสูง หรือเรียนชั้นสูงก็เรียนไม่ดี ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ดี เพราะว่าชั้นสูงนั้นต้องมีรากฐานจากชั้นต่ำ. ถ้าชั้นต่ำไม่ดี เรียนชั้นสูงต่าง ๆ ไม่รู้เรื่อง. เมื่อไม่รู้เรื่อง ก็จะทำอะไรที่น่ากลัว เพราะว่าอย่างคนที่ทำระเบิดได้ ซึ่งไม่ยากเลยทำระเบิดนี้. แต่ก่อนนี้นี้กลัวยาก แต่แท้จริงไม่ยาก.

ไอ้ที่เขาระเบิดเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่เกิดเรื่องตะวันออกกลาง เขาไม่ได้ใช้ระเบิดปรมาณู อย่างที่กล่าวกัน. ใช้ปุ๋ย เอาปุ๋ยมาใส่ แล้วก็ระเบิดปุ๋ยนั้นนะระเบิดทั้งตึก. อย่างเมืองไทยก็มีเหมือนกัน เอาระเบิดปุ๋ยมา แต่เดชะบุญที่ระเบิดปุ๋ยนั้น มันมีฝอยอยู่. ฝอยนั้นนะ ทำให้เจอได้ว่ามีระเบิดปุ๋ย. ครั้งนั้นนะ ก็หลายปีแล้ว. ฝอยที่อยู่ในระเบิดนั้นนะ ฝอยจริง ๆ นะ ฝอยจริง ๆ. คนเขาฆ่า แล้วเอาใส่เข้าไปในถังปุ๋ย. ในถังปุ๋ยนั้นนะ ฝอยมันทำอะไรไม่ทราบ มันโวยวายมาแล้วคนเขาไปเจอ. เรื่องราวมันมีอยู่ว่า รถที่บรรทุกปุ๋ยนั้นนะ บรรทุกระเบิดปุ๋ยมา มาชนกับรถจักรยานยนต์. เขาก็หยุด เพราะว่าเขาก็ก้าวเหมือนกันนะ. ถ้าเล่นต่อไปเขาก็ถูกจับ คนขับมันถูกจับ. แต่อย่างไรก็ถูกจับอยู่ดี. จักรยานที่ถูกจับนั้นนะไม่ใช่ฝอย ฝอยอยู่ในระเบิด. เขาเข้าไปเจอ ไปเจอฝอยในระเบิด. ฝอยนะ ในที่นี้ ก็หมายความว่าคนตาย. ระเบิดนั้นมันเลยเป็นหมัน ไม่ได้ระเบิด. แต่ที่เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่เขาไประเบิดตึกที่แบกแดดนั้นนะ ใช้ระเบิดปุ๋ยนี้เอง ไม่ได้ใช้ระเบิดปรมาณู. นี่ก็หมายความว่า วิชาการที่เรียน เอาปุ๋ยมาระเบิดตึก มันก็ไม่ใช่วิชาการชั้นสูงนัก ไม่ใช่ไฮเทคโน.

เคราะห์ดีตอนนั้นนะทราบ ไม่งั้นจะไม่เชื่อเลย. ทราบแล้วว่าปู่ ปู่สำหรับปลูก ปลูกข้าว ปลูกผักนั้นนะ ทำเป็นระเบิดได้ เพราะว่าตอนที่มีการร้ายที่แถวบุรีรัมย์ มีทหารเขามาพูด. ทหารคนนี้เขาเกษียณแล้ว ตอนนั้นเป็นพันเอก พันโท. เขาใช้ระเบิดปู่นี้ทดลอง แล้วเขาก็ถ่าย ภาพยนตร์มาให้ดู ถ่ายวิดีโอมาให้ดู ระเบิดแรงมาก. เขาก็บอกว่า เราไม่มีอาวุธที่มีประสิทธิภาพสูง ใช้อย่างนี้ดี แล้วเขาก็ทำ. ก็หมายความว่าทหารไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์ เขาก็ใช้ปู่นี้มาใช้เป็นระเบิด เพราะว่าทางราชการเครื่องมืออาวุธยุทธโปกรณ์ก็ไม่ได้มีมากนัก. แต่ว่าทหารในสนาม เขาก็คิดจะทำ พัฒนาอาวุธที่จะทำให้ร้ายแรงแทนระเบิดได้ ระเบิดศัตรูได้. นี่ที่พูดถึงคนที่มีความรู้ ถ้ามีความคิด พลิกแพลงได้ ก็ทำอะไร ๆ ได้มาก. นายทหารคนนั้น ก็เรียนจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ก็หมายความว่าโรงเรียนนายร้อยก็สอนอะไร ๆ ก็ดีเหมือนกัน. แต่ดูเหมือนไม่ได้สอน ไม่ได้สอน การทำระเบิด. แต่ว่าอย่างไรก็ตาม มีรากฐานความคิดที่แหวกแนว. ถ้ามีความคิดแหวกแนวตั้งแต่เด็ก ก็สนใจที่จะพัฒนาอะไร ๆ ได้มาก. ถ้ามีความคิดสูง ก็จะยิ่งดี.

เมื่อเร็ว ๆ นี้ พวกนักเรียนไปแข่งขันโอลิมปิก. ไม่ใช่โอลิมปิกวิ่ง หรือโอลิมปิกกีฬา แต่โอลิมปิกวิชาการ. ครั้งหลังนี้ไป ก็นับว่าดีขึ้น ได้เหรียญทองมาเพิ่มเติม แต่ก่อนนี้ไม่ได้. อันนี้ สมเด็จพระหลวงนราธิวาส พี่สาว สนใจมาก แล้วมาบ่นบอกว่า นักเรียนมีความรู้ไม่พอ. มันมีความรู้ ไม่พอ เพราะว่ารากฐาน ฐานรากของการเรียนไม่พอ ไม่ดี. แล้วฐานรากนี้จะมาจากไหน ก็มาจาก โรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนกระทั่งถึงชั้นประถม ชั้นมัธยม และถึงขั้นอุดมศึกษา. ต้องพัฒนาให้ดี และพัฒนาวิธีคิด ให้มีความซุกซนในความรู้ คือซุกซนอยากเรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์. อันนี้เป็น สิ่งที่สำคัญ.

ข้าพเจ้าเองนะ เรียนในชีวิต ที่เรียนตั้งแต่เด็ก เริ่มต้นที่เมืองไทย. เข้าอนุบาล เข้าอนุบาลนะ อายุสามสี่ขวบ แล้วก็จนกระทั่งเข้าโรงเรียน อายุห้าขวบ. แต่ก็ไม่ได้เรียนต่อ ในเมืองไทย เพราะว่าต้องตามเสด็จไปต่างประเทศ และไปเข้าโรงเรียน. ก็ตั้งแต่อายุหกขวบถึงสิบเจ็ด เข้าไปอยู่โรงเรียนตั้งแต่อนุบาล จนกระทั่งถึงชั้นมัธยม. ก็พยายามศึกษา ในหลักสูตรของโรงเรียน ที่เขามี ซึ่งก็นับว่าหลักสูตรของเขานะดี เพราะว่าทำให้คิด เขาสนับสนุนให้คิด. ไม่ใช่สมัยนี้ อย่างที่เมืองไทยเขาหาว่า ครูบังคับนักเรียน. แต่ว่ามาวิธีที่คิดใหม่ของรัฐบาล ต้องให้นักเรียนสอนครู ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะว่าเด็กนะเพิ่งเกิด เพิ่งเห็นโลก จะสอนครูได้อย่างไร. แต่จริง ครูบางคน สอนก็ไม่เป็น. รัฐมนตรีบางคนก็สอนไม่เป็น. แต่ว่าถ้าสอนให้ถูกหลัก จะทำให้เด็กสอนครูได้ ซึ่งไม่ใช่ทำให้เด็กสอนครู แต่เด็กเกิดมีปัญหาอะไร ก็ให้ยอมให้เด็กพูดกันขึ้นมา เอ๊ะ ใอันนี้อะไร เท่ากับสอนครู. คือถ้าเด็กร้องขึ้นมาว่า เอ๊ะ นี่อะไร โดยมากครูโกรธ ถูกครูเอะ ทำโทษ. หมายความว่าการศึกษาเนี่ยะ จะต้องให้มีว่า ให้เด็กเกิดสงสัยได้. และอย่าไปนึกว่าสงสัยครู หรือสงสัยอธิบดี สงสัยปลัดกระทรวง สงสัยรัฐมนตรี อ๊ะ ผู้ช่วยรัฐมนตรีก่อน ผู้ช่วยรัฐมนตรี

รัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีว่าการ. ถ้าเด็กร้องขึ้นมา เอ๊ะ นี้อะไร ฟังเขา. อันนี้ที่หมายถึงฟัง ฟังเด็ก เพราะว่าความที่เด็กนี่นะ ไม่ใช่เขาเรียนรู้มา แต่บางคนเขามีความคิดที่แปลกๆ แหวกแนว. เมื่อมีความคิดแหวกแนว เขาร้องเอ๊ะ ก็ให้ฟังเขา ต้องฟังเขา.

ที่บอกอย่างนี้ เพราะประสบการณ์ของตัวเอง. เมื่อเด็ก ๆ เราไปร้อง เอ๊ะ ทำไม เป็นอย่างนั้น แล้วครูก็ดี ครูฝรั่งนะ เขาอธิบายว่า ที่เอะนั่นนะ ก็อะอะไร. เราพอใจ ก็สนใจต่อไป. ที่ร้องเอะนี้ เขาไม่ได้สอนในโรงเรียน. อย่างประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์เขาสอนเรื่องที่เกิดขึ้นเป็น ปัญหา เมโสโปเตเมีย. เขาสอน แต่สอนเพียงเล็กน้อย. เราไปสนใจเมโสโปเตเมีย ซึ่งเมโสโปเตเมีย นี่นะ มันก็คืออิรักนี่นะ อิรักเดี๋ยวนี้ที่เป็นเมโสโปเตเมีย. เมโส แปลว่าระหว่าง. โปเตเมีย ก็แปลว่าแม่น้ำ. ระหว่างสองแม่น้ำ แม่น้ำไทกริสกับแม่น้ำยูเฟรติส. ที่ระหว่างนั้นนะ เป็นเมืองที่ เจริญรุ่งเรืองมาก. ก็มีเมืองสลักสำคัญในนั้น เขาก็สอน. แต่ว่ามีเมืองบางเมือง สำคัญพอ ๆ กัน. เวลานั้นก็เป็นเวลาเกือบเจ็ดสิบปีแล้ว เอ้อ เจ็ดสิบปีแล้ว เมื่อเจ็ดสิบปีก่อนนี้ ที่ฝรั่งยังไม่ได้ศึกษา ก็ไม่ได้สอน. มาสมัยนี้เมืองที่เราสนใจ เดี่ยวนี้เขาถือว่าเป็นเมืองสำคัญกว่าเมืองแบกแดด. เมืองบาบิโลน แต่ว่าเขาไม่รู้. พอได้ไปซื้อหนังสือ ไปซื้อหนังสือมา แล้วก็ไปเจอเมืองที่เรียกว่า อูร์. ตอนนั้นไม่มีใครรู้จักเลย ครูก็ไม่รู้จัก. เราก็บอก เอ๊ะ. ไปร้องเอะนะ มันน่าสนใจนะ. ลงท้าย เลยไปซื้อหนังสือนั้นมาอ่าน. เราก็กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณ.

แล้วมาเดี๋ยวนี้เกิดสงคราม สงครามอ่าว สงครามที่ในเมโสโปเตเมีย สงครามที่ อเมริกันกำลังไปอยู่ที่นั่น ถ้าบาคใจ. ก็เรารู้ รู้ว่าภูมิประเทศและประชาชนแถวนั้น มีประวัติศาสตร์ อย่างไร หลายพันปี. ประวัติศาสตร์ในแถวนั้นนะ เป็นประวัติศาสตร์ที่สำคัญของโลก ซึ่งฝรั่ง เขาถือว่าประวัติศาสตร์ที่สำคัญ มีประวัติศาสตร์อียิปต์ ประวัติศาสตร์เมโสโปเตเมีย ประวัติศาสตร์กรีก. ตอนนั้น เขาไม่รู้จักเท่าไรประวัติศาสตร์จีน แต่มาเดี๋ยวนี้ก็รู้จักประวัติศาสตร์อินเดียประวัติศาสตร์จีน. อเมริกาไม่พูดถึง เพราะว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่ใหม่. แต่ว่าในที่สุดก็มี เขาก็ศึกษาไป ก็ประวัติศาสตร์ พวกเรียกว่าอินเดีย อินเดียอเมริกัน อินเดียเก่า. ที่เขาเรียกอินเดียนั้นนะ ที่อเมริกา เพราะว่า เขานึกว่าเดินทางไป ไปเจอเมือง ไปเจอดินแดน เขานึกว่าไปถึงอินเดีย อินเดียภารตะนะ เขาก็เลย เรียกว่าพวกนั้นเป็นอินเดีย. แท้จริงไม่ใช่ เป็นคนละเมืองคนละพวก. ก็ศึกษา. ข้าพเจ้าเองก็เกิดสนใจ สนใจประวัติศาสตร์ของพวกเขา. พวกมานี่นะ เพื่อน ๆ เด็ก ๆ ก็ไม่รู้จัก เพราะว่าไม่เคยเรียน. เขาไม่สอน ในโรงเรียนครูไม่สอน เราก็ต้องสอนครู. นี่อันนี้ มันก็แปลกอย่างนี้.

เราก็ทำตามนโยบายของท่านนายกมา ตั้งแต่ท่านนายกยังไม่เกิด (เสียงหัวเราะ). เราสอน เราสอนครู แล้วลงท้ายครูเขาก็ยอมรับ. คืออยู่ที่ครูยอมรับ เราก็เลยไม่ถูกดู ไม่ถูกดู แบนไปเลย. แต่ท่านนายกก็เห็นว่า ควรที่จะให้เด็ก ๆ สอนครูได้ ถูกต้อง. แต่ว่าให้เด็กสอนครู จนกระทั่งครูไม่ได้สอนเด็ก อันนี้เป็นไปไม่ได้. ถ้าเด็กสอนครู มันไม่ก้าวหน้า ครูต้องสอนเด็ก.

ครูดี ๆ ยังมี. ก็อย่างน้อยนี้ ในนี้ก็มิครุที่คิดคนหนึ่ง คือท่านนายก. ท่านนายกไปสอน ไปสอนเด็ก ๆ แบบให้เด็กสอนครู แต่สังเกตคุณะ นายกสอนเด็ก ให้เด็กสอนครู แต่ว่าท่านนายกไม่ยอม ไม่ยอม ให้เด็กสอน สอนนายก (เสียงหัวเราะ). ก็อันนี้แหละ ที่ท่านนายกไปสอนเด็กนั้นก็เป็นหมัน เพราะว่าท่านนายกไม่ยอมให้เด็กสอนครู. อันนี้ก็ขอโทษนะ ก็สังเกตดูได้เห็นว่า ท่านนายกสอน สอนแบบสอน สอนแบบโบราณ (เสียงหัวเราะ). อย่างนี้ท่านนายกไม่ค่อยชอบ (เสียงหัวเราะ). โบราณไม่ชอบ ชอบสมัยใหม่ ต้องไอที. ไม่ต้องน้อยใจ ข้าพเจ้าเองก็เจอ. เจอเพราะว่าเมื่อตอนที่ เขามีไอทีใหม่ ๆ เขาบอกว่าพระเจ้าอยู่หัวเป็นไอทีคิง เป็นคิง ที่เชี่ยวชาญไอที. เราก็ดูเหมือนเหมือนกัน เพราะไม่รู้ว่ไอทีคืออะไร (เสียงหัวเราะ). ไอทีเป็นอะไรไม่ทราบ เลยต้องศึกษา ต้องศึกษาว่าไอที คืออะไร. ลงท้ายก็ไม่ค่อยรู้เรื่องไอที แต่ว่าทำทำรู้ (เสียงหัวเราะ). ก็ใช้ แต่ก่อนนี้ไม่ได้ใช้ คอมพิวเตอร์ ก็มาใช้ เริ่มใช้คอมพิวเตอร์.

ตอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ ตั้งใจจะใช้คอมพิวเตอร์ไม่ใช่สำหรับทำการริเสิร์ชอะไร. นี้เราเลยติดจากนายก พุคภาษาฝรั่ง (เสียงหัวเราะ). คือเขาว่าไอทีนี้ ต้องค้นคว้าวิจัยอะไรต่าง ๆ แต่เราไม่ได้ทำอย่างนั้น. เราตั้งใจที่จะเขียนโน้ตดนตรี. คือว่าเขียนด้วยมือมันไม่สวย ก็เลยดู จะเขียนโน้ตดนตรี. เขาก็มีวิธีใช้ เอ้อ อะไร ละมุนกัณฑ์ (เสียงหัวเราะ) ละมุนกัณฑ์สำหรับดนตรี (เสียงหัวเราะ). ไอ้ละมุนกัณฑ์นะ ไม่ค่อยรู้เรื่อง (เสียงหัวเราะ). ก็มันละมุน มันนุ่ม นุ่ม (เสียงหัวเราะ). ก็เลย ทำไปทำมา ไอ้ละมุนกัณฑ์สำหรับดนตรีนั้นนะ ก็ใส่เครื่องคอมพิวเตอร์ ใส่เข้าไป. มันใช้ไม่ได้ดี เราก็ดบแต่งของเราเอง. ที่เขียนโน้ตดนตรีทุกวันนี้ ใช้ละมุนกัณฑ์ของตัวเอง (เสียงหัวเราะ). แต่วามันยาก เขียนยากหน่อย แต่ก็ใช้ได้. ก็แก้ได้ ถ้าอันไหนอยากแก้ก็ได้.

นี่นะ ที่ใช้ก็เลยลำบาก เพราะว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ทุกวันนี้ มันอายุสิบหกปีแล้ว (เสียงหัวเราะ). สิบหกปีได้มา เครื่องนี้นะได้มาก่อนอายุหกสิบ. อันนี้ถ้านายกทราบแล้วก็ ู้ ไม่ดี ต้องถวายเครื่อง ต้องถวายเครื่องที่ทันสมัยหน่อย. ความจริงได้รับเครื่องทันสมัยมาถึงห้าหกรุ่นแล้ว ที่ใช้อยู่เดี๋ยวนี้นะ แล้วก็ไปต่อก็มีอีกอันหนึ่ง เขาเอามาให้ ไม่ได้ซื้อ. อันแรกเราซื้อ ไม่ทันสมัยแล้ว (เสียงหัวเราะ). ต่อมาอีกอัน แล้วต่อมาอีกอัน ๆ ๆ ชีสเต็มก็เปลี่ยน. จนกระทั่ง เราไม่ไหว ตามไม่ทัน เราก้ใช้ฮับโรนั่นนะ. ฮับโรซึ่งเดี๋ยวนี้อีกแล้ว อีกสักสองปี มันจะระเบิด (เสียงหัวเราะ) เพราะว่าถ้าทำไม่ดี มันระเบิด. มันมีระเบิดขึ้นมา เพราะว่าใช้มากเกินไป. แต่ว่า นึกว่าคงไม่เป็นไร เพราะเราใช้อย่างปัญญาอ่อนมาก (เสียงหัวเราะ) คือไม่ใช้อย่างก้าวหน้า.

คือมานึกดูทำอะไร ที่จะใช้คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย จะได้ไม่อาย ไม่ต้องอายนายก. เลยนึกว่า เมื่อคอมพิวเตอร์อันนี้หมดอายุจริงๆ จะก้าวหน้ามาก ช้ามาก. คอมพิวเตอร์สมัยใหม่ ตอนนี้จะต้องเรียนแล้ว สอนครูไม่ได้. ครูก็ไม่มีแล้ว ครูก็เกษียณหมดแล้ว ก็เลยนึกว่าจะต้องมา ขอพึ่งครุทักษิณ (เสียงหัวเราะ). คือก็ไม่มีแล้ว ครูในเมืองไทยไม่มี ไม่มีครูอื่น มีแต่ครุทักษิณ (เสียงหัวเราะ). แล้วนี่ก็ อีกหน่อยก็คงต้องเดือดร้อน นายกต้องเดือดร้อน เพราะว่าจะต้องมาสอน

ไม่มีเวลาไปทำอะไรอื่น (เสียงหัวเราะ). สอนอยู่นั่นแหละ แล้วเราก็ไม่เข้าใจ ก็ต้องสอนอีก (เสียงหัวเราะ). แล้วลงท้ายนายกทักษิณก็บอก ข้าพเจ้าเป็นครู ข้าพเจ้าต้องฟังลูกศิษย์ เราก็ต้องสอนครูทักษิณ (เสียงหัวเราะ). นี่มันเป็นอย่างนี้สมัยใหม่ วิธีการศึกษาศาสมัยใหม่ของนายกคืออย่างนี้. ก็ต้องสอนคุณทักษิณ ใคร ๆ ก็ต้องสอนทักษิณ. แต่ว่ามันไม่ใช่ล่ะ ไม่ใช่บูรณาการ. บูรณาการนี่นะ เราก็ไม่รู้ ไม่เข้าใจ.

ตอนนั้นนะ นายก็ไปประชุมก่อนการร้ายที่บาหลี่ แล้วก็มีการรอนายกมา. ท่านรอนายกก็มาพูดบูรณาการ ซีอีโอ. เราก็มีเหมือนกันนะ (เสียงหัวเราะ). ท่านพูดว่าอะไร เอ้อ บูรณาการ แล้วก็ซีอีโอ. เราก็ไม่ทราบว่า ท่านพูดอะไร (เสียงหัวเราะ) ก็เลยอยากถามท่านเหมือนกันนะ. ท่านก็เป็นครู ทำไปทำมาขอให้เราสอน (เสียงหัวเราะ) ขอให้เราสอนซีอีโอ. เราก็บอกมิบังอาจ (เสียงหัวเราะ) มิบังอาจที่จะสอนซีอีโอ. ซีอีโอเขาใหญ่ เขาสั่งได้ทุกอย่าง. แล้วตอนหลังปรากฏว่า เราไปเจอซีอีโอที่หัวหิน. ไม่กี่วันที่หลังเราจะมาเริ่มเอเปคที่กรุงเทพฯ แล่นรถแล่นก็แล่นไม่ได้ น้ำท่วม. เขาบอกว่าแล่นรถไปไม่ได้ เพราะว่าน้ำท่วม. รถนั่ง นั่งไม่ได้ มันจะลอยไป. ก็เลยได้เจอกับผู้ว่าซีอีโอ^(๑). ผู้ว่าซีอีโอเขาก็ยังไม่รู้จะทำไง เพราะว่าผู้ว่าซีอีโอนี่เป็นคนเก่ง แต่ว่าซีอีโอสั่งไม่ได้. ที่จริงซีอีโอจะต้องสั่ง แต่คนที่สั่งนั้นนะต้องรู้เรื่อง. ท่านผู้ว่านั่นเพิ่งมาสองอาทิตย์ มาสองอาทิตย์ก็ยังไม่รู้จักที่เลย ไม่เคยมา. ผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา ก็ทำหน้าที่ซีอีโอเหมือนกัน ก็เลยละเลย.

เขาบอกว่าน้ำที่ถนนนะ มีน้ำหนึ่งเมตร ซึ่งรถแล่นไม่ได้. ทำไปทำมาภายในชั่วโมง เขาบอกว่าเขาจัดการได้แล้ว มีน้ำเพียงสิบเซนติเมตร. เอ๊ะ ทำยังไงนะ ตอนนั้นบอกมีน้ำหนึ่งเมตร. หมายความว่าผู้ว่าซีอีโอ ภายในหนึ่งชั่วโมงท่านเรียนรู้แล้ว สั่ง อย่างนั้น ไม่ให้ปล่อยน้ำมาทางนี้ ให้ปล่อยน้ำไปทางโน้น. ลงท้าย ก็แล่นรถไปได้. มาประชุม ที่เขาประชุมซีอีโอกัน มี state visit ตั้งสาม แล้วก็อะไรนะ ท่านนายกจัดหมด แล้วจากกลับแห่ง. ถึงให้เงินไปสิบแปดล้านหนึ่งแสน ให้กับเขาเพื่อที่จะทำ เพราะว่าน้ำมันไม่ไป น้ำมันไม่ลง เพราะว่าน้ำมันถูกกัก. มีคันเขื่อน ที่เขาทำไว้สำหรับไม่ให้น้ำทะเลเข้ามา. คราวนี้น้ำทะเลมันไม่เข้า แต่น้ำจืด น้ำเขื่อนเขาปล่อยลงมา มันไม่ออก. มันเป็นอย่างนี้ เรื่องวิธีปราบน้ำท่วมหรือน้ำแล้ง. ถ้าน้ำแล้งก็ต้องกั้นเอาไว้ เพื่อที่จะให้น้ำเอาไว้เป็นประโยชน์ได้. แต่ว่าถ้าน้ำมันมาก ก็ต้องปล่อยให้ออกไป. คราวนี้มันทำไม่ได้ เพราะไม่มีทางออก เพราะกั้นน้ำทะเลไม่ให้เข้า. น้ำจืดที่มากมาท่วมอยู่หนึ่งเมตร. ที่จริงมากกว่าหนึ่งเมตร มันออกไม่ได้. ก็เลยต้องตัด ตัดถนนหรือตัดเขื่อน ตัดคันป้องกันน้ำเค็ม. ตัดออก มันก็น้ำพรวดออกไป.

^(๑) นายกิตติพงษ์ สุนานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

หลักวิชาของชลประทาน อันนี้เป็นเรื่องของชลประทาน ที่เขื่อนเพชร. เขื่อนเพชร นั้นนะ รับน้ำจากแม่น้ำเพชร แล้วก็ยกระดับน้ำขึ้น. อันนี้เป็นวิชาการชลประทาน ยกระดับน้ำขึ้น สำหรับดันให้เข้าไปในคลองส่งน้ำ. คลองส่งน้ำนั้นนะ เขาก็เอาไปออกไปในนา ในสวนที่ต้องการน้ำ. ในยามปรกติก็เป็นอย่างนั้น. ก็คลอง มีเขื่อนยกระดับน้ำ แล้วดันเข้าไปในคลอง ในคลองซึ่งส่งไปที่ทำการเพาะปลูก. แต่ตอนนี้น้ำมันมาก. ไอ้คลองนั้นนะจะต้องเป็นคลองระบายน้ำ ซึ่งที่เพชรบุรี ไม่มีคลองระบายน้ำ มีแต่คลองส่งน้ำ. ท่านอาจจะไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจความแตกต่าง ระหว่าง คลองส่งน้ำกับคลองระบายน้ำ. ส่งน้ำ หมายความว่าเอาน้ำนั้นส่งไปในที่ที่ต้องการ. ระบายน้ำ แปลว่าเอาน้ำนั้นออกจากที่ที่ไม่ต้องการ. ที่เพชรบุรีไม่มีคลองระบายน้ำ แล้วก็ไม่มีประตูกั้นน้ำ. ประตูมันกั้นน้ำทั้งนั้น ก็เลยทำให้ท่วม. ไม่ใช่ความผิดของท่านผู้ว่าซีอีโอ แต่ท่านไม่รู้ ท่านไม่เคยเรียน ท่านไม่เคยเรียนชลประทาน ท่านไม่เคยเรียนคูแผนที่. อย่างที่นายทบอกว่ามีวิชาคูแผนที่ ท่านไม่รู้. แต่ท่านเรียนเร็ว ลงท้ายก็เรียบร้อย. เราก็เชื่อว่า ปีหน้าไม่มีน้ำท่วมเพชรบุรี แต่ก็ต้องทำโครงการให้ครบถ้วน.

แล้วก็ที่นายทพูดถึงโครงการกฤษบุรี กฤษบุรีนี้ทำตั้งนานแล้ว เป็นอ่างเก็บน้ำที่เก็บน้ำ ได้สามสิบสองล้านลูกบาศก์เมตร. แต่น้ำมันเยอะที่นั่น น้ำก็ต้องปล่อยออกมา ก็มาสมทบ ทำให้น้ำท่วมด้านประจวบ. คือ ที่ทำเขื่อนนั้นไม่ได้สูง ไม่ได้ใหญ่ เพราะไม่มีเวลา. สมัยที่สร้างนั้นนะ เป็นสมัยมีก่อการร้าย ช่วงไม่กล้าที่จะซักซำอยู่ที่นี่. มีคนที่ถูกยิงตาย มีช่างถูกยิงตาย แล้วเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่คุ้มกันก็ถูกระเบิด. ก็ไม่ ใหญ่พอ แต่ที่หลังนี้เข้าไปได้เรียบร้อย. คนก็เข้าไป เข้าไป ทำมาหากินมากขึ้น เลยลำบากในการที่จะสร้างเพิ่มเติมที่นั่น. แล้วก็มิหนำซ้ำ ยังมีก่อการร้ายข้าง. ข้างอยู่ในนั้นนะ มาก่อการร้ายพวกที่เข้าไปอยู่ในนั้น. คนที่อยู่ในนั้นก็เคยเป็นก่อการร้าย ก็เท่ากับ กรรมสนอง (เสียงหัวเราะ) สนองกรรม. คือคนที่จะไปทำในนั้นนะ ไอ้ช่างก่อการร้ายมันมักจะกิน สับประรดของก่อการร้าย. อันนี้จะทำอย่างไร. เราก็ต้องทำโครงการช่วยข้าง เพื่อที่จะให้ข้างไม่มากิน ของของเกษตรกรในนั้น. แล้วก็รู้สึกเกษตรกรก็เชื่อ ก็เคยรู้ว่าเป็นก่อการร้ายเป็นอย่างไร. ก็เลย เป็นอันว่า ตกลงอันนี้ก็ต้องสร้าง สร้างเขื่อนให้เก็บน้ำดีขึ้น. อย่างมากที่สุดก็ขึ้นสองเมตรกว่าๆ ก็นับว่าจะดี. ได้น้ำเพิ่มเติมเก้าล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งนับว่าไม่เลว. มันไม่มาก สู้อื่นไม่ได้ แต่ว่า ไม่มาก ก็ดีกว่าที่ไม่มี.

ความจริงควรจะมีอย่างนี้ทั่วประเทศ ให้สามารถที่จะเก็บน้ำ แล้วก็ป้องกันไม่ให้น้ำ มาท่วม ตอนหน้าฝนหรือมีพายุเข้ามา และไม่ให้น้ำแล้ง ให้มีน้ำใช้สำหรับการกสิกรรมหรือ การบริโภค. เดียวนี้ทั่วโลกเขาน่าว่าขาดน้ำๆ. ในระหว่างที่บ่นว่าขาดน้ำๆ มีคนเขาตายเพราะ ถูกน้ำท่วม. อย่างฝรั่งเศสได้ เดียวนี้ตายไปเกือบสิบคนแล้ว. ทำไม เพราะว่าเขาไม่ได้ทำ ไม่ได้ทำ โครงการระบายน้ำ ระบายน้ำที่ถูกต้อง. เห็นในแผนที่ เขาก็โซ้วมา มันผิด. แต่ถ้าแก้ไขมันลำบาก ลำบากเพราะว่าวิธีที่เขาทำ. ถึงเป็นห่วง อย่างกรุงเทพฯ เป็นห่วง. ถ้าทำโครงการกั้นน้ำไม่ให้น้ำท่วม

กรุงเทพ อาจจะกำลังสนใจ คือคันข้างแม่น้ำเจ้าพระยาลอดกรุงเทพนี่นะ ถ้าทำให้สำเร็จ ให้มีประสิทธิภาพสูง น้ำก็จะท่วม เพราะว่ามันจะขึ้นสูงขึ้น. ไอนี่นะ เป็นหลักของชลศาสตร์. ถ้าทางระบายน้ำหรือทางเป็นคลอง แม้จะท้อ ถ้าแคบ ต้องทำให้สูงขึ้น เพื่อให้ผ่านได้มากขึ้น. แต่ที่กรุงเทพนี่ลำบากมาก เพราะว่ามันมาอยู่ใกล้ทะเล. เมื่อขึ้นสูง น้ำทะเลก็ขึ้นสูง. มันดูลก้น น้ำก็ท่วมออกมา. มันไม่มีที่ มันไม่มีที่ที่จะอยู่. ฉะนั้น จะต้องทำโครงการที่จะให้น้ำมีที่อยู่. ถึงว่ามีโครงการแก้มลิง ซึ่ง ณ ต่างประเทศเดี๋ยวนี้เขาทำ.

โครงการแก้มลิงนี้ แม้จะผู้ที่เป็นต้นตำรับของโครงการป้องกันน้ำท่วม คือที่นิวยอร์กและ เอ้อ กองพันทหารช่าง เขาเป็นกองพันหรือกองพลทหารช่าง ของอเมริกัน^(๑) ที่เขาทำ มีการป้องกันน้ำท่วมที่นิวยอร์ก ซึ่งนิวยอร์กเป็นเมืองอยู่ต่ำกว่าระดับทะเล. เขาทำเขื่อนสูง เป็นกำแพง ตลอดรอบ. น้ำทะเลขึ้นมาละก็ไม่เข้า. แต่ว่าเขาจะกันปิดแม่น้ำมิสซิสซิปปีไม่ได้ เพราะต้องมีทางให้เรือเข้า. ทีนี้ก็ เขาต้องกำลังเดือดร้อน. เดี่ยวนี้มีมิสซิสซิปปีก็น้ำมันมากขึ้น เพราะทำไม ฝนตกมากขึ้น และข้างบนเขากันไว้หมด กันไม่ให้มิสซิสซิปปีแผ่ออกไป. แต่ก็มีโครงการเหนือนิวยอร์ก ซึ่งเป็นทางสำหรับระบายออกทะเล ไปลงแก้มลิงยักษ์ของเขา ซึ่งแก้มลิง ก็เป็นทะเลนั่นเอง. แต่ถึงเวลาน้ำลงมา เขาก็ปล่อยข้างๆ ไปข้างๆ ไปทางตะวันออก. ถ้าไม่พอ เขายังทำการปล่อยน้ำลงทางตะวันตกของเมือง ซึ่งเขาเรียกว่าเป็นซูเปอร์คลอง คือ Atchafalaya เป็นไม่ใช่คลอง เป็นที่ที่จะกว้างออกไป.

ปรกติน้ำไม่ท่วม เขาอนุญาต ใครอยากไปทำกิจกรรมที่ในนั้นละก็ แต่เขาไม่รับรอง ทางการไม่รับรองว่าน้ำจะไม่ท่วม เพราะมาถึงเวลา น้ำก็ท่วมกันทั้งนั้น. ไม่ท่วมนิวยอร์ก ก็ลงมา Atchafalaya นั้น. แต่เดี๋ยวนี้กำลังเดือดร้อน เพราะ Atchafalaya นั้นนะ มีฝักคบขนา มีอะไรพวกนั้น. น้ำไม่ไหล น้ำไหลยาก. ก็ไม่ทราบเขาจะทำอะไร. ถ้าอยากรู้ ต้องไปตาม ต้องให้พวกเอ็มไอที ที่เขามาช่วยเรื่องของเมืองไทย. แต่ถ้าเมืองไทยไม่พยายามทำ แก้มลิงสถานการณ์น้ำท่วม กรุงเทพนี้ จะท่วม. คนเขาชும்มาหลายปีแล้ว. เราก็อึ้งๆ ไม่อยากพูดว่าจริง. แต่ความจริงเป็นจริงได้ ว่ากรุงเทพ นี้จะท่วม ไม่ใช่เพราะว่าคุณน้ำบาดาลอะไร ทรุด. ก็ทรุด แน่นอนทรุด เพราะกรุงเทพนี้เป็นที่ เขาเรียกว่า เป็นพรุทั้งอัน ไม่ใช่ไม่เป็นพรุ. ที่รู้ว่าเป็นพรุ อย่างสวนหลวง ร.๕ นั้นนะ ชุดไป มันเป็นพรุ แล้วก็ดินมันเปรี้ยว. ที่ทั่วกรุงเทพนี่นะ ดินเปรี้ยว. มีคนเขาซื้อดิน เพราะว่าคนไปขุดดิน มาขาย. อย่างที่สวนหลวง ร.๕ นั้นนะ ดินมันโห่ๆ เพราะว่าทำไม เพราะว่าคนไปแอบขุดดิน มาขาย. แต่สมน้ำหน้าคนที่ซื้อดินมา มาปลุกต้นไม้. ต้นไม้ตายหมด เพราะมันเปรี้ยว เลยทำอะไร ไม่ได้.

^(๑) คือ U.S. Army Corps of Engineers, New Orleans (กรมการทหารช่าง กองทัพบก สหรัฐอเมริกา เมืองนิวยอร์ก)

ตอนนี้ถ้าเอาดินของสวนหลวง ร.๕ ต้องมาจ้างพระเจ้าอยู่หัว จ้างเทคโนโลยีการแก้ดินเปรี้ยว. ไปเรียนที่พิศุลทอง ที่นราธิวาส. พิศุลทองนราธิวาสเปรี้ยวหมดนะ. ขุดดินทำบ่อน้ำทำบ่อเลี้ยงปลา ปลาโคด โคดหนีหมดนะ. โคดจริง ๆ ไม่เคยเห็น ไม่เคยเชื่อ. เอาปลา แม้จะปลาเงินปลาทองซึ่งทนเปรี้ยวมาได้ มันก็โคด กระโคด กระโคด เพราะว่ามันเปรี้ยว. ไปปลูกดอกบัว ดอกบัวเหี่ยว เพราะมันเปรี้ยว. เราก็ต้องแก้ไขจนได้ แก้ไขไม่ให้เปรี้ยว จนปลูกข้าวได้กลางพรุในที่ที่เปรี้ยว. คงไม่มีใครก็คนได้เห็น ว่าดินพรุเป็นอย่างไร. เล่าให้ฟัง. ดินพรุนั้นนะ เราไปเขาขุกลงไปประมาณสองเมตร ข้างบนก็สีแดง ๆ แต่ลงไป ๆ สีเขียว สีม่วง. ใต้นั้นนะ เป็นดินที่มีกำมะถัน. กำมะถันมาโดนกับอากาศกับน้ำ กลายเป็นกรด เป็นกรดกำมะถัน ลงไปกรดกำมะถัน. ทางพัฒนาที่ดินเขาบอกว่า ขุดอย่างนั้นนะตายแน่ จะกลายเป็นกรดกำมะถัน ทำอะไรไม่ได้ ปลูกอะไรไม่ได้. เราก็นึกว่า โอ๊ะ ก็ดีเหมือนกันเป็นกรดกำมะถัน. เราขุดไอนี้มาทำโรงงานกรดกำมะถัน มาสร้างโรงงานทำแบตเตอรี่ แล้วก็เอากรดกำมะถันใส่ ก็ได้ไฟฟ้า. ไฟฟ้ามันหายาก ก็ดี จะทำแบตเตอรี่กรดกำมะถัน. แต่ทำไปทำมา วิธีของเราทำภายในสองปี ได้กินข้าว ได้กินข้าว.

แต่ก่อนนี้ที่ตากใบ เป็นอำเภอที่ติดกับอำเภอเมือง แล้วติดกับเขตแดน ชาวบ้านปลูกข้าวไม่ได้. เขาปลูกข้าวคูตอนแรกขึ้นเขียว ไม่เท่าไรก็เหลือง. เหลืองไม่ใช่เพราะว่าข้าวสุก เหลืองเพราะว่าแห้งตาย มีเป็นหย่อม ๆ บางแห่งที่เขียว. และในที่สุดได้ข้าว ไร่หนึ่งได้ประมาณครึ่งถึง ไม่ถึงครึ่งถึง. เราไปทำวิธีแก้ไข สองปี เขาได้ข้าวไร่ละสามสิบถึง. เวลาเขาชวนไปดู ก็ได้เห็น ได้เห็นข้าวเขาใส่ในถุงเล็ก ๆ มาวางข้าง ๆ ทาง. รถก็จอดอยู่ แล้วเขาก็ยกข้าวเป็นถุง ๆ มาใส่. มันก็เต็มรถนะ เยอะแยะ. เขาบอกว่า เอาไว้กิน. เขาบอกไม่เอา มีถมเถ. เขาขายแล้วได้ขาย มีกิน เก็บกิน แล้วก็ขาย เพราะว่าอันนี้นะเป็นเทคโนโลยีที่ท่านให้ เป็นวิชาการของการทำให้ดินเปรี้ยวกลายเป็นดินที่ใช้ได้. เราก็ทำได้. อันนี้ก็แต่ก่อนนี้ไม่ได้ทำ แต่ทำ.

เทคโนโลยีใหม่ ๆ ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเรื่องของต้องศึกษา แล้วต้องใช้จินตนาการด้วย ไม่ใช่มีในตำรา. ถ้ามีในตำรา ฝ่ายมลายูก็ทำแล้ว. ข้ามฟากไปทางโน้นนะ วิธีปลูกข้าวไม่เหมือนของเรา. แต่ของเราเพิ่งพบวิธีปลูกข้าวในพรุ และทำให้นราธิวาสมีกิน แล้วก็ขายได้. อันนี้หมายความว่า จะต้องสอนให้เด็ก ๆ มีจินตนาการ. ตอนนั้นนะ ฝ่ายมาเลเซีย ฝ่ายมลายู เขาก็มีเทคโนโลยีสูง. เราก็อึ้งขม ขึ้นชมรัฐบาลมาเลเซีย ว่าเขาเก่ง เขามีความสามารถ เขาฉลาด. ก็จริง เขาฉลาด แต่ตอนนั้นเขาก็ปลูกข้าวไม่เป็น เขาต้องเอาคนไทยไปสอน. แต่ที่เราสอนได้จากคนที่มีความรู้ แล้วเรียนเกี่ยวข้องการเกษตร และมาพลิกแพลง พลิกแพลงให้สามารถทำให้ดินมีผลิตผลได้. อันนี้ถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ จะต้องสามารถที่จะเลี้ยงตัวได้.

ถึงมาเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไปก้าวหน้าไปอีก ว่าไม่ใช่เพียงแต่ปลูกให้มีพอกิน ไม่ใช่พอกินอย่างนั้น. มันต้องมีพอที่จะตั้งโรงเรียน มีพอที่จะมีแม้จะศิลปะ ทำให้ศิลปะเกิดขึ้น แล้วก็ถือว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่เจริญในทุกทาง. เจริญในทางไม่หิว

มีกิน คือไม่จนแล้วก็มีกิน แล้วก็มีอาหารใจ ศิลปะ หรืออะไรอื่น ๆ ให้มาก ๆ มีความสะดวก ให้สามารถที่จะสร้างอะไร ๆ ได้. นี่ก็เศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน. แต่เศรษฐกิจพอเพียงสำคัญว่า จะต้องรู้จักขั้นตอน. คือถ้าจะทำอะไรให้เร็วเกินไป ไม่พอเพียง. แต่ถ้าไม่เร็วเกินไป หรือถ้าช้าเกินไป ก็ไม่พอเพียง. ต้องให้รู้จักก้าวหน้า อาจจะเร็วก็ได้ แต่ถ้าให้ก้าวหน้าโดยที่ไม่ทำให้คนเดือดร้อน.

อันนี้เศรษฐกิจพอเพียง ก็คงได้ศึกษามาแล้วว่า เราพูดมาตั้งสิบปีแล้ว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง. แล้วก็เศรษฐกิจพอเพียง ก็ต้องปฏิบัติด้วย. ปฏิบัติที่ประหลาดที่สุด ที่เริ่มต้นที่สระบุรี ที่วัดมงคลชัยพัฒนานั่นนะ เริ่มต้นมาสิบห้าปีแล้ว. ก่อนถึงอายุหกสิบ ได้สร้างแล้ว ก่อนมีมูลนิธิชัยพัฒนาด้วยซ้ำ. แล้วก็ไม่ใช่ใช้เงินงบประมาณ ใช้เงินเพื่อนฝูง. เริ่มต้นที่นี่ ในศาลาศิลิลาลัย. มีเพื่อนฝูง เอ้า เอาไหม ไปซื้อที่. ก็ต่างคนให้พันสองพันบาท. แล้วเราก็ได้ไป ไปจัดการที่ตรงนั้น สิบห้าปีก่อน. นั่นนะเศรษฐกิจพอเพียง มันเริ่มตอนนั้น แล้วก็ค่อย ๆ ขยายขึ้น. ขยายมาจนกระทั่งไปทั่ว ทั่วประเทศ แล้วจนถึง จนกระทั่งรัฐบาลสนใจ. ไม่ใช่รัฐบาลเท่านั้นเอง ก็หมายความว่า พวกที่เป็นนักเศรษฐกิจเก่ง ๆ สนใจ. เดียวนี้ไม่ต้องโฆษณาแล้ว เพราะว่ามันเศรษฐกิจที่มีความรู้เขาเข้าใจ. เมื่อเข้าใจแล้ว มันก็สบายใจ. ที่นี้ที่มา แล้วก็มาถวายพระพรให้สบายใจ อย่างนี้ถ้าเข้าใจที่พูดทำอะไร อันนี้เป็นพรที่ดีที่สุด แล้วก็พอใจ.

ในเรื่องอื่นไม่ใช่เรื่องข้าวเท่านั้นเอง ในเรื่องด้านปกครองทั้งหลาย ในด้านวิชาการอื่น ๆ ทั้งหลาย มันก็มีพอเพียงเหมือนกัน. อย่างตอนนั้นพูดถึงรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์พอเพียง ก็มีเหมือนกัน. ถ้าไม่พอเพียงใช้ไม่ได้ จะทำให้ทะเลาะไปหมด. ฉะนั้น ที่พูดอย่างนี้ ก็ตะล่อมให้เข้าใจว่าให้พอเพียง ไม่ใช่เศรษฐกิจนะ ให้พอเพียงในความคิด แล้วทำอะไรพอเพียง สามารถที่จะอยู่ได้. แม้จะกองทัพก็ต้องพอเพียง. แต่กองทัพทำอะไรพอเพียงเยอะเยอะ ทำโครงการต่าง ๆ ที่ช่วย แล้วก็สมควรที่จะทำ แล้วก็ทำได้. ถ้าเรือทหารเรือมันนะ เรือ ต.๕๑^(๑) นั่นนะเศรษฐกิจพอเพียง. แต่เดี๋ยวนี้ ต.๕๑ ก็พัง ก็พังแล้วนะ แต่ว่าก็ได้รับราชการมานานพอสมควร. อื่น ๆ ก็ควรจะคิดถึงพอเพียง.

มา คงต้องพูด เพราะชื่อนายกมาพูด พูดเมื่อวานนี้นะ ที่สนามหลวง แล้วถือง (เสียงหัวเราะ) ถือง ชนะ ชนะ ไชโย. นี่นะ ทราบดีว่านายกไม่ค่อยชอบให้เดือน เพราะว่าเดือนนี้ ใครเดือนเรา มันเคือง มันเคือง (เสียงหัวเราะ) มันเคือง. แต่จะเล่าให้ฟัง. เดือนนี้นะ สมเด็จพระบรมราชชนนี แม่ นะ เราอายุสี่สิบห้าสิบแล้ว ท่านมา ท่านชม อู๊ เก่ง ทำไอ้นี้แม่ชอบ แต่ท่านต่อ ต้องต่อนะ อย่าลืมตัว. ท่านว่าอย่างนั้นนะ ทุกครั้งนะ อย่าลืม ท่านพูดว่า

^(๑) เป็นเรือยนต์เร็วรักษาอ่าว ซึ่งมีพระราชดำริให้กองทัพเรือดำเนินการออกแบบและสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ระหว่างการสร้างได้พระราชทานคำปรึกษาโดยตลอด และทรงทดลองตรวจสอบสมรรถนะของเรือด้วยพระองค์เอง

อย่าลอย อย่าลอย. คือ เอ้อ คือท่านใช้คำว่า ปอดลอย ลอย ลอย ลอย. ขานี้ต้องอยู่บนดิน
อยู่บนดิน. ท่านบอกว่า ชื่อลูกนะ ชื่อภูมิพล ภูมิพลต้องเหยียบดิน. ไอ้การลอยไป ไม่เหยียบดินนะ
เสร็จ ใช้ไม่ได้. ภูมิพลนี้เหยียบดิน. นี้ไม่ใช่ดิน (พระหัตถ์ชี้ลงเบื้องล่าง) ข้างใต้พื้นดิน
(เสียงหัวเราะ) พื้นดิน. ถึงดิน เดินไปบนภูเขา ก็เดินบนดิน. เหาะเฮลิคอปเตอร์แล้วลง ลงมาถึง
ก็เดินกะดิน. ท่านเตือนอยู่เสมอ บอกห้ามไม่ให้ลอย. จนกระทั่งอายุเกือบหกสิบ ท่านหยุด
ท่านไม่เตือนแล้ว. ท่านก็บอกว่า แม่ชอบ เท่านั้นเอง. คือท่านบอกว่า ถ้าทำอะไรดี ให้รู้ว่าดี
แต่อย่าไปเห่อมากเกินไป. แต่อย่างนี้นะ ถึงว่าต้องขอโทษนายกะ (เสียงหัวเราะ). หว่าคำหนิ
นายก ไม่ใช่ ต้องระวัง.

ชัยชนะของการปราบยาเสพติดนี้ ดี ที่ปราบ. แล้วก็ที่เขาตำหนิ บอกว่า เอ้อ
คนตายตั้งสองพันห้าร้อยคน อะไรนั่นนะ เรื่องเล็ก สองพันห้าร้อยคน. ถ้านายกไม่ได้ทำ ทุกปี ๆ
จดไว้ล่ะ มีมากกว่าสองพันห้าร้อยกว่าคน ที่ตาย. ทั้งคนที่เสพติด แล้วก็ขึ้นไป จะฆ่าคน จะทำอะไร
เผาอะไรต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ต้องไปปราบ ปกติก็ตายเหมือนกัน แต่ไม่พูดเท่านั้นเอง
ไม่ไปนับ. เดี่ยวนี้ใครเขาก็นับ ไปชี้ ๆ ๆ นับ. พวกที่ค้า พวกที่ทำ ก็ตายเยอะเหมือนกัน ก่อนนี้
แต่ไม่พูดถึง. เชื่อว่าพอ ๆ กับที่ได้จดว่า มีผู้ที่ตายในการสงครามต่อสู้ยาเสพติด.

ที่ทราบว่าคุณตายเพราะยาเสพติดนี้เยอะมาก เพราะว่ามันเสกดู ตั้งแต่ปีที่แล้ว
บอกว่าสี่สิบกว่าปี ต้องสี่สิบกว่าปีแน่ เพราะว่าตอนนั้นอยู่ที่พระที่นั่งอัมพร ก่อนลูกองค์นี้นะ^(๑)
อย่างน้อยลูกคนเล็กน่าจะยังไม่เกิด. ลูกคนเล็กเกิดที่พระที่นั่งอัมพรแล้ว เราถึงย้ายมาที่ตำหนักสวนจิตรนี้
มียาเสพติดก่อน. วิธีที่จะทำ ปีที่แล้วก็เล่าให้ฟัง แต่ว่าอาจจะไม่ละเอียดพอ ไม่เข้าใจ. ปีที่แล้ว
อธิบายว่า ทำไมถึงเป็นสงคราม. คำว่า สงคราม เามาจากปากคนนี่ (ทรงชี้ที่พระโอบยู่) ว่าเป็น
สงคราม เพราะว่าสงครามสองอย่าง สงครามการเมือง และสงครามเศรษฐกิจ. สงครามการเมือง
เขาใช้ยาเสพติดนี้สำหรับมาบ่อนทำลายประชากรไทย รวมทั้งประชากรของประเทศ. เป็นผลพลอยได้
เท่านั้นเองที่เขาได้เงิน แต่ที่ได้คือทำลาย ทำลายประชากรให้เป็นคนติดยา เป็นคนที่เขาว่า จี๊ยา.
คนที่จี๊ยาคิดอะไรไม่ออก. บางคนก็ว่า ใช้นานี้ทำให้แข็งแรง ทำให้มีความคิดดี แต่แท้จริงไม่.
คนที่กินนั่นนะ เสพยา ตอนนั้นนะเป็นเฮโรอีน แล้วเขาใส่ในน้ำหวาน ใส่ในกาแฟ ใส่ในอะไร
แล้วก็หลอกทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่. ตอนนั้นไม่เชื่อ นึกว่ายาเสพติดนี้ก็จะทำกันในเมืองจีน เมืองจีนเขาทำ
แล้วก็ไม่ใช่ ไม่ใช่คนจีนทำ เป็นฝรั่งทำ. ที่นี้มีฝรั่งหรือเปล่าล่ะ เดี่ยวเขาโกรธนะ (เสียงหัวเราะ).
แต่ว่าเป็นความจริงว่า ฝรั่งเป็นคนใช้ยาเสพติดทำลายเมืองจีน แต่ไม่สำเร็จ จนกระทั่งมีสงคราม.
เขาก็มีสงครามเหมือนกัน แต่ตายมากกว่าสองพันห้าร้อยคน. แต่ที่บอกสองพันห้าร้อยคนนี่นะ
ก็ไม่เชื่อ. มีมากกว่าที่เขาตาย แต่เราไม่รู้. แล้วก็พวกที่ทางเจ้าหน้าที่ไม่ได้สังหาร ไม่ใช่สองพัน
ห้าร้อย ที่เขาสังหารกันเอง แล้วนี่เราจะรับผิดชอบได้อย่างไร.

^(๑) สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เขาเชื่อว่านายกทำสงคราม ทำให้คนตายสองพันห้าร้อยคน ความจริงไม่ใช่อย่างนั้นนะ. สองพันห้าร้อยคนนี้นะมันทั้งหมด เขานับ แต่ว่าพวกที่ตายนะ ส่วนใหญ่ เป็นพวกที่เขาฆ่ากันเอง. พวกที่ค้าพวกที่ผลิตนะ เขาฆ่ากันเอง จำนวนมาก. ที่ทางราชการจะรับผิดชอบ ก็อาจจะมีจำนวนหนึ่ง. ก็ลองถามท่านผู้บัญชาการตำรวจนะ ไปแยกจำแนกเป็นเท่าไร. ก็เชื่อว่าในสองพันห้าร้อยนี้ มีมากที่เขาฆ่ากันเอง. แล้วก็ความผิดของเขา ทำไมมาโยนความผิดให้ท่านซูเปอร์นายก (เสียงหัวเราะ). ไม่รู้ละ ก็นายกสั่งให้รองนายก เอ้า รองนายกก็เป็นซีอีโอ แต่นายกก็เป็นซีอีโอ ซูเปอร์นายก ก็โยนให้เพราะว่าบอกว่าเป็นผู้ชนะ. ก็ผู้ชนะกลายเป็นฆ่าหมดเลย แล้วต้องรับผิดชอบถ้าฆ่า. แต่แท้จริง ลูกน้องก็ต้องรับผิดชอบ.

ที่เข้าใจ ซีอีโอนี้ ซีอีโอไม่รับผิดชอบอะไรเลย ต้องให้รองนายกรับผิดชอบ. แล้วต้องมีเจ็ดคนไข้ใหม่ (เสียงหัวเราะ) รองนายกเจ็ดคนเป็นผู้รับผิดชอบ. แล้วรองนายกเจ็ดคนนี้นะ เขารับผิดชอบ เขาก็ผลักให้พวกปลัดกระทรวง เอ้อ ให้พวกรัฐมนตรีก่อน (เสียงหัวเราะ) พวกรัฐมนตรีเป็นคนรับผิดชอบ. แล้วรัฐมนตรีก็บอกผมไม่รับผิดชอบ ต้องรัฐมนตรีช่วยว่าการ. รัฐมนตรีช่วยว่าการก็ไม่รับผิดชอบ ต้องเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรี (เสียงหัวเราะ). ผู้ช่วยรัฐมนตรีก็บอกว่า ปลัดนั่นต้องรับผิดชอบ. ปลัดบอก นายกบอกแล้วปลัดไม่ต้องรับผิดชอบอะไร ไม่ให้ทำอะไร รองปลัดนะ (เสียงหัวเราะ) รองปลัดนะ รองปลัดก็รับผิดชอบหมด. รองปลัดก็บอก โอ๊ย มือชิบติ. อย่างนี้นะ เป็นการบอกว่า ไม่รับผิดชอบ ไม่มีใครรับผิดชอบเลย. ลงท้ายใครรับผิดชอบ ประชาชน ซีอีโอ (เสียงหัวเราะ). ประชาชนซีอีโอทุกคนรับผิดชอบหมด (เสียงหัวเราะ). ไม่รู้จะทำอย่างไร. คือการปกครองสมัยนี้แปลกดี กลับไปเหมือนดั่งเก่า กดให้ประชาชนรับผิดชอบหมด. ตอนนี้นักที่เดือดร้อนนะ คือข้าพเจ้าเองเดือดร้อน.

ท่านรองนายกมาบอกว่า ทรงเป็นซูเปอร์ซีอีโอ แล้วใช้คำอะไรจำไม่ได้แล้ว แต่ว่าเข้าใจว่าเป็นซูเปอร์ซีอีโอ. ลงท้าย เราก็รับผิดชอบทั้งหมด. ประชาชนทั้งประเทศ โยนให้พระเจ้าอยู่หัวรับผิดชอบหมด ซึ่งผิดรัฐธรรมนูญนะ (เสียงหัวเราะ). รัฐธรรมนูญบอกว่าพระเจ้าอยู่หัวไม่รับผิดชอบอะไรเลย (เสียงหัวเราะ). นี้ ท่านแฉนี่ก็เป็นนักกฎหมาย นักกฎหมายก็บอก พระเจ้าอยู่หัวไม่รับผิดชอบอะไรเลย. ตกลง เราไม่รับผิดชอบ ประเทศชาติ เมืองไทย ไม่มีใครรับผิดชอบเลย (เสียงหัวเราะ). ใครจะรับผิดชอบ. ก็นี่ลำบากอย่างนี้. แต่ว่าเชื่อว่าท่านพูดเล่น ท่านรับผิดชอบ. ในที่สุดท่านก็ต้องรับผิดชอบไอ้สองพันห้าร้อยคน. แล้วก็สองพันห้าร้อยคน ตอนนี้จะต้องไปถามท่านผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาตินะ ว่าจำแนกออกเป็นอย่างไร ไอ้สองพันห้าร้อยคน. แล้วจำแนกไปจำแนกมา ประกาศให้ประชาชนทราบ ประกาศให้ชาวต่างประเทศทราบ ว่าไอ้สองพันห้าร้อยคนนะ ก็คนที่ท่านรับผิดชอบ ที่ตำรวจทหารแฉนี้รับผิดชอบ หรือว่าได้ยิงได้ฆ่าเอง ไม่เท่าไร ไม่ถึงร้อย.

ที่เดือนอย่างนี้เนะ มันจะได้หายเครียด. คนที่เครียดที่สุดในที่นี้คือ รองนายก (เสียงหัวเราะ). เราไม่บอกว่ารองนายกไหน (เสียงหัวเราะ). เหมือนข่าวนะ เวลาข่าว รองนายก ได้พูดว่าอย่างนั้นอย่างนี้ เราไม่รู้ว่ารองนายกอะไร. มาไว้ตอนปลายข่าวนั้นเนะ รองนายกชวลิต^(๑) (เสียงหัวเราะ). คือ เมืองไทยเดี๋ยวนี้นะ พูดยอะไรเป็นปริศนาเรื่อย แล้วก็ลำบาก. แต่รองนายกชวลิตเดี๋ยวนี้น่าหายเครียดนะ. ไม่งั้นตอนต้นมา (เสียงหัวเราะ) ทำหน้าอย่างนี้เนะ คุณในทีวีทำหน้าอย่างนี้ตลอด (เสียงหัวเราะ). ก็เลยทำให้เราเดือคร้อนนะ คุณแล้ว. รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนะ เขาพูดอย่างนั้นเนะ คือเมื่อวานนี้ตอนเช้าก็บอก รัฐบาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรารับผิดชอบหมดนะ (เสียงหัวเราะ) เราน่าจะมีหน้าบึ้งเหมือนท่านรองนายก. แต่ไม่เป็นไร เราไม่เนะ เรารู้ว่าอะไรเป็นอะไร. ฉะนั้น ก็ท่านยิ้มมันนั้นดีแล้ว (เสียงหัวเราะ). ยิ้ม แล้วก็จะได้ปรึกษาหารือกันทุกฝ่าย.

ตรงนี้มีท่านองคมนตรี. ท่านองคมนตรีต่าง ๆ ท่านก็ขัดคอรัฐบาล ท่านขัดคอรัฐบาลผ่านพระเจ้าอยู่หัว คือท่านไม่รับผิดชอบอะไร (เสียงหัวเราะ). คุณรัฐธรรมนูญ ผู้ที่รับผิดชอบคนเดียวก็คือท่านรัฐบุรุษ. ท่านรัฐบุรุษรับผิดชอบ เพราะว่าเวลาเมืองมนตรีใหม่มา ท่านเป็นผู้รับสนอง ไม่ใช่นายก. คนส่วนมากเข้าใจว่า ตั้งองคมนตรี ต้องเป็นนายกรับสนอง. ไม่ใช่ ท่านประธานองคมนตรีรับสนอง ซึ่งก็เพราะว่าเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญเขาว่าอย่างนั้น. ประกตินี้รับผิดชอบรัฐธรรมนูญ แถวนั้นเนะ. ก็เป็นเรื่องแปลก คือว่าเมืองไทยนี้ประหลาด วิธีปกครอง.

แต่อย่างไรก็ตาม นายกรับผิดชอบทุกอย่าง. ถ้ารับผิดชอบทุกอย่าง ก็ต้องยอมรับการดำเนิน. คือถ้าจะรับผิดชอบทุกอย่าง อย่าไปว่าผมสักคนเดียว. ก็ถ้าเป็นอย่างนั้น คนก็ชี้คนเดียว. เห็นไหม ถ้ารับผิดชอบคนเดียว คนก็ชี้คนเดียว. ฉะนั้น ก็เป็นของที่ธรรมดา. แต่ถ้าทำดี ถ้าทำดี เรียบร้อย ทุกคนได้รับประโยชน์ ทั้งหมดทุกคนได้รับประโยชน์ แล้วตัวเองก็ได้รับประโยชน์ เพราะว่าทำอะไรรับผิดชอบสิ่งที่ทำ ดี ก็ไ้กันนั้นแหละ คนรับผิดชอบในสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง. อันนี้ที่สำคัญ. ฉะนั้น ก็ไม่ต้องโกรธ ต้องภูมิใจ แต่ว่าต้องพยายามที่จะพิจารณาว่า อะไรมันจริง อะไรไม่จริง. ในที่นี้ไอ้สองพันห้าร้อยคน จริงหรือไม่จริง. อ่านหนังสือพิมพ์ เขาบอกว่า โอ้ รัฐบาลทำไม่ได้ ทำรุนแรงเกินไป ไปพิจารณา. อ่านนะ ให้อ่านหนังสือพิมพ์นะ อ่านเหล่านั้น. แล้วก็เขาเขียนหนังสือพิมพ์ เขาดี คำนิเรา ก็ฟังเขาว่าเขาดำเนินอะไร. แล้วถ้าเขาดำเนินถูกต้อง ก็ชอบใจเขา. ถ้าดำเนินไม่ถูก ก็บอกว่าไอ้เนี้ยมันไม่ถูก เบา ๆ หน่อย.

แต่ว่าที่เดือคร้อน คนที่เดือคร้อน คือพระมหากษัตริย์ เดือคร้อนเพราะว่า ใครดำเนินมิได้. เราไม่ได้บอกนะ ท่านที่เขียนรัฐธรรมนูญนะ บอกว่าพระมหากษัตริย์ใครดำเนินมิได้ ใครละเมิดมิได้. เฮ้อ ทำไมเขียนอย่างนั้นไม่ทราบ ใครละเมิดมิได้. ถ้าละเมิดมิได้ เราก็ไม่รู้ว่เราทำถูกหรือไม่ถูก. ก็เลย แต่ท่านไม่อยู่แล้ว คือแม่ ต้องเชื่อ เราเชื่อคนเดียว เชื่อแม่คนเดียว. แต่ท่านนะ

^(๑) พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี

ท่านอยู่บนสวรรค์ (ทรงยกพระหัตถ์ซ้ายชี้ขึ้นเบื้องบน). เดียวนี้ท่านก็อยู่นี่ (ทรงยกพระหัตถ์ขวาชี้ขึ้นเบื้องบน). ท่านก็ตักเตือนอยู่ว่า ให้คิดดี ทำดี ถูกต้อง. นี่แหละก็ให้โอวาทกับตัวเอง เพราะว่าไม่มีใครให้โอวาทแล้ว (เสียงหัวเราะ) แล้วสบายใจ. ก็เข้าใจว่า ท่านทั้งหลายอาจจะได้ยิน ได้ยิน สมเด็จพระบรมราชชนนี ท่านให้โอวาทลูก. แล้วเราก็ให้โอวาทข้าราชการ ใครต่อใครที่อยู่ในที่นี้ ประชาชนทั่วไป ว่าทำอะไร ถ้าทำดีก็ปลาทปลาปล้อมกัน ถ้าทำไม่ดี พิจารณา พิจารณาตัวเองว่า ไม่ดี เว้นไว้. อย่างนี้ที่ควรจะเป็น.

พวกนี้^(๑) ก็ประชาชนเหมือนกัน. พวกนี้บางคน บางทีเขาก็นึกว่าไม่เป็นประชาชน ที่จริงก็เป็นประชาชนเหมือนกันนะ ถูกให้โอวาทเหมือนกัน (เสียงหัวเราะ). คนเขาว่าไม่ได้ให้โอวาท ไม่ได้ให้โอวาท คนเขาว่า ให้โอวาทจนเสียงแหบ (เสียงหัวเราะ) แล้วก็ถ้าไม่เชื่อฟัง ก็เป็นเรื่องของเขา. เหมือนกัน ถ้าให้โอวาทท่านทั้งหลาย ไม่ฟัง จนเราเสียงแหบก็ไม่เป็นไร ท่านเค็ดร้อเอง (เสียงหัวเราะ). ท่านเค็ดร้อจริง ๆ. ถ้าสมมุติให้โอวาทแล้วก็ท่านไม่ฟัง ท่านต้องเค็ดร้อ. แต่ว่าถ้าฟัง เอาไปคิด ก็เชื่อ. ไม่ใช่ว่าอวดว่าพูดดี ว่าพูดถูกต้องทุกอย่าง แต่ว่าพยายาม อย่างน้อยที่จะพูดให้ดี ให้คนคิด.

คำว่าบอกว่า ให้แต่ละคนคิดดี ๆ ก็ไม่เสียหายอะไร เพราะว่าทำให้งานที่ท่านทำ ท่านเป็นผู้ใหญ่ผู้โต งานผู้ใหญ่ผู้โตทำ ก็ทำให้เกิดประโยชน์กว้างขวางออกไปได้. ถ้าคนที่ไม่ได้ถือตัวว่าเป็นผู้ใหญ่ผู้โต ทำอะไรก็ไม่ได้เกิดประโยชน์มากนัก แต่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ผู้โต จะทำให้เกิดผลแก่คนอื่นมากมาย. อย่างที่ตัวเองรู้สึก ว่า พวกนี้ นะ พวก ไม่ใช่ออกที่วินะ ไม่ได้ออก แต่ออกวิทยุ ออกวิทยุสด. สดณะที่พวกนี้ นะ ไปทั่ว ไปถึงนราธิวาส ไปถึงเชียงราย ไปถึงสกลนคร ไปทั่ว ทุก ๆ ทิศ. คนที่ฟังเขาฟังได้ ก็เข้าหูเขา เขาก็ต้องคิด. คนที่ฟังเขาคิด แล้วถ้าคิดว่าพระเจ้าอยู่หัวพูดดี ก็เอาไปใช้ ไม่สงวนลิขสิทธิ์. ที่จริงที่พวกนี้ นะ เป็นทรัพย์สินทางปัญญา (เสียงหัวเราะ) เป็นทรัพย์สินทางปัญญา แล้วก็คนเอาไปหากิน ก็ยอมให้ไปหากิน. คำพูด ถ้าเราถือว่าเราพูดดี ก็ไปหากิน. ถ้าหากิน คนก็จะมีความสุข.

รู้สึกว่าพูดพอแล้ว มันชักเหนื่อย (เสียงหัวเราะ). แต่ท่านก็เหนื่อยเหมือนกัน มานั่งอยู่นั่งอยู่นี้ก็ฟัง แล้วฟังบางคนก็อาจจะหนาว ๆ ร้อน ๆ. ก็ที่เย็นที่หนาวนี้ เพราะเครื่องเย็นนี้ใช้ไฟฟ้า. ที่ร้อนนะเพราะว่าไฟ ไฟที่นี้มันร้อน. คนที่อยู่ข้างนอกหนาว ๆ เย็น ๆ เพราะว่าตอนนี้ค่ำแล้ว ค่ำแล้วน้ำค้างลง แต่ร้อนก็เพราะว่าอากาศมันร้อน. ก็อย่าไปคิดอะไร ที่บอกว่าท่านหนาว ๆ ร้อน ๆ. แต่ไม่ว่าอย่างไร ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านที่มา ทุกทั่วไปทุกแห่ง ทั้งข้างนอกและข้างใน ให้มีความร่มเย็น ให้มีความเจริญทุกคน. งานการอะไรที่ทำ ให้มีผลสำเร็จที่ดี. ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มา.

^(๑) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี